

**UCHWAŁA NR LXXXIII/519/24
RADY GMINY SKOŁYSZYN**

z dnia 13 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Skołyszyn na lata 2024 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) **Rada Gminy Skołyszyn** uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Skołyszyn na lata 2024 – 2030” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Skołyszyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy Skołyszyn

mgr inż. Dariusz Łyszczarz

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Skołyszyn
na lata 2024 – 2030**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna	3
1.2. Relewantne akty prawne.....	3
1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy – 2023	5
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria.....	11
2.1. Formy przemocy.....	11
2.2. Rodzaje przemocy	15
Rozdział III. Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych dla Gminy Skołyszyn	16
3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart.....	16
3.2. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego	17
3.3. Diagnoza przemocy domowej – badania własne Gminy Skołyszyn 2023.....	19
3.4. Analiza SWOT	21
Rozdział IV. Adresaci Programu.....	23
Rozdział V. Realizatorzy Programu	24
Rozdział VI. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030	25
Rozdział VII. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030.....	34
Rozdział VIII. Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030	35

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skolyszyn na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

1.2. Relewantne akty prawne

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.),

---

¹ T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571),
- ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914), Monitor Polski – 22 – Poz. 1232
- ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.).
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870)

1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy – 2023

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany wpłynęły m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, m.in. wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerzyła od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który obejmuje również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość,

wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
  - osobę dotkniętą przemocą domową lub

→ kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5000 złotych.

Jedną ze zmian prawnym znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606), która wejdzie w życie – w zasadniczej części - 15 lutego 2023 r.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art., 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister wł. ds.

zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem wł. do spraw wewnętrznych.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej².

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

---

² <https://www.prawo.pl/prawo/program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-20242030,523747.html>

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy i jej kryteria

2.1. Formy przemocy

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
Przemoc fizyczna	<p>To forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.</p> <p>Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.</p>	<p>Bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;</p>
Przemoc psychiczna	<p>To zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu.</p> <p>Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;</p> <p>Przejawia się poprzez:</p>	<p>Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych</p>

	<p>wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.</p>	<p>zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.</p>
<p>Przemoc seksualna</p>	<p>Jest to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma; bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.</p> <p>Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.</p>	<p>Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.</p>
<p>Przemoc ekonomiczna</p>	<p>Jest to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków,</p>	<p>Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie</p>

	<p>w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.</p> <p>Przejawia się poprzez: Okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp³.</p>	<p>poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.</p>
Zaniedbanie	<p>To ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.</p> <p>Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.</p>	<p>Obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, zaburzenia w rozwoju, zaburzenia relacji społecznych, brak wykształcenia, różne powstałe choroby w wyniku nieleczenia dziecka, depresja,</p>
Cyberprzemoc	<p>To przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.</p>	<p>obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności;</p>

³ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

	<p>Przejawia się poprzez:</p> <p>agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych;</p> <p>włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników; szantażowanie; ujawnianie sekretów; wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie; celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci⁴.</p>	<p>trudności w nawiązywaniu kontaktów, izolowanie się; dzieci mogą wystąpić kłopoty z nauką, problemy psychologiczne, a także zdrowotne – bóle głowy, brzucha, problemy ze snem, depresja, próby samobójcze, samobójstwa⁵.</p>
--	--	---

⁴ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

⁵ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 15.

2.2. Rodzaje przemocy

Przemoc gorąca	to gwałtowny wybuch tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujący agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć tkwią poza rodziną, np. powodują je konflikty w pracy. Nie mogąc sobie z nimi poradzić osoba stosująca przemoc odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie bezkarnie pozwolić.
Przemoc chłodna	w przeciwieństwie do przemocy gorącej nie wiąże się z gwałtownymi emocjami i agresywnymi zachowaniami. Wydaje się, że sprawca przemocy jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje także postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Osoba, która krzywdzi jest przekonana o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie: „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnym ludzi”, „to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, itp. ⁶

⁶ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

Rozdział III.

Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych dla Gminy Skołyszyn

3.1. Liczba założonych Niebieskich Kart

Liczba założonych Niebieskich Kart	2020	2021	2022
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	29	33	23
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	7	6
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze oświata	0	1	1
Policja	25	25	16
Liczba zakończonych NK z powodu:	26	24	25
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy	19	16	19
z braku zasadności podejmowania działań	7	8	6

Jak można zauważyć największa ilość sporządzonych ogółem Niebieskich Kart wystąpiła w latach 2020-2021. W 2022 roku widać spadek. Od 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu.

Związany także z pandemią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach⁷.*
- *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami⁸.*
- *Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w czasie pandemii (od połowy marca do końca czerwca 2020 r.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z dwunastu*

⁷ I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azył staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

⁸ Tamże.

badanych form krzywdzenia: co dziesiąte dziecko (11%) doznało przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego (10%), natomiast 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji⁹.

3.2. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego	2020	2021	2022
Liczba posiedzeń ZI	6	4	5
Diagnozowanie problemu przemocy domowej	25	26	22
Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku	34	31	34
Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową	15	19	17
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	25	33	22
Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową	37	37	35

	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z wystąpieniem przemocy domowej na terenie gminy Skołyszyn	32	36	35
Dzieci	22	30	26

Skala przemocy domowej			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy domowej	28	26	34
Częstotliwość zdarzeń pomocowych w ww. rodzinach (należy podać liczbę rodzin)			
• 1 raz w roku	18	20	34
• Od 2 do 5 razy w roku	10	6	0
• 6 razy w roku i więcej	0	0	0
Liczba osób dotkniętych przemocą domową	63	54	42
• Kobiety (ogółem)	34	33	31
Osoby starsze*	5	6	6

⁹ Przemoc jak wirus. Rusza nowa kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Pandemia przemocy”, <https://fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciomsile-pandemia-przemocy/>, w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

Osoby niepełnosprawne	1	5	4
• Mężczyźni (ogółem)	15	6	4
Osoby starsze*	3	0	0
Osoby niepełnosprawne	1	1	1
• Dzieci (ogółem)	14	15	7
Do 13 r. życia	7	9	3
Od 14 do 18 lat	7	6	4
Niepełnosprawne**	0	0	0
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową (ogółem)	37	37	35
• Kobiety	7	9	7
• Mężczyźni	30	27	27
• Osoby niepełnoletnie*	0	1	1

*Kobiety i mężczyźni powyżej 65 roku życia

**dzieci od 0 do 18 roku życia

Realizacja zadań Grup Roboczych	2020	2021	2022
Liczba utworzonych GR	24	21	22
Liczba pracujących GR	34	31	34

Najczęściej zgłaszane formy przemocy, przez osoby doznające przemocy domowej	2020		2021		2022	
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
Przemoc psychiczna/emocjonalna	X		X		X	
Przemoc fizyczna	X		X		X	
Przemoc ekonomiczna		X		X		X
Przemoc seksualna		X		X		X
Zaniedbywanie	X		X			X

3.3. Diagnoza przemocy domowej – badania własne Gminy Skołyszyn 2023

Badanie ilościowe było realizowane na przełomie miesięcy wrzesień-październik 2023r., przy użyciu papierowego kwestionariusza, który zapewnił standaryzację zbieranych danych.

Badanie zostało przeprowadzone wśród dwóch grup:

- Dzieci i młodzież szkolną,
- Dorośli mieszkańcy gminy.

Badane grupy	Liczba
Dzieci i młodzież szkolna	163 osoby
Dorośli mieszkańcy Gminy	178 osób

Podsumowanie:

- Badani uczniowie ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych nie mają problemu z klasyfikacją sytuacji lub zachowań związanych z przemocą fizyczną. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że mały odsetek uczniów identyfikuje tzw. „klapsa” z przemocą - jest to wskazanie do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie. Przemoc seksualną łatwiej identyfikują uczniowie szkoły ponadpodstawowej- wskazują zachowania takie jak dotykanie miejsc intymnych, czy zmuszanie do oglądania nagich osób jako niepożądane.
- Większość ankietowanych uczniów ma problem z jednoznacznym ustosunkowaniem się klasyfikacją sytuacji, zachowań związanych z przemocą psychiczną. Jest to obszar do podejmowania pracy przez szkoły, nauczycieli, pedagogów, ale także rodziców i instytucje zaangażowane w wychowywanie dzieci i młodzieży. Uzyskane wyniki wskazują na konieczność uzupełnienia wiedzy w tej kwestii oraz poinstruowania uczniów o możliwościach reagowania i szukania pomocy.
- Uczniowie identyfikują zjawisko przemocy przede wszystkim z brakiem umiejętności panowania nad emocjami, przebywaniem wśród osób zachowujących się w sposób agresywny oraz nadużywanie alkoholu lub innych używek. Należy zwrócić uwagę, że uczniowie szkół podstawowych wskazywali na częste granie w gry komputerowe i oglądanie filmów ze scenami agresji i przemocy.
- Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest, że ponad połowa uczniów deklaruje, że była świadkiem przemocy. Wyniki były do siebie bardzo zbliżone.

- Jak wynika z ankiet akty przemocy miały miejsce przede wszystkim na terenie szkoły. Wskazuje to na potrzebę zwiększenia poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły i w jej pobliżu.
- Dzieci i młodzież zmagają się głównie z przemocą rówieśniczą, na terenie szkoły lub w jej pobliżu np. na boisku. Konieczne jest wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Ankietowani wskazywali, że ważne jest dla nich by sprawca przemocy został ukarany, nauczyciele zwracali większą uwagę na takie sytuacje. Konieczne jest prowadzenie działań profilaktycznych z naciskiem na uświadamianie konsekwencji agresywnych zachowań.
- Dość duży odsetek uczniów przyznaje się do bycia ofiarą. Należy mieć na uwadze, że badania społecznej mają charakter deklaracyjny i ankietowani nie zawsze przyznają się do trudnych lub wstydlivych dla nich sytuacji. Wyniki badania wskazują na konieczność podejmowania działań profilaktycznych i prewencyjnych przede wszystkim w obszarze przemocy rówieśniczej.
- Zauważalne jest, że wraz z wiekiem relacje i więzi dzieci i młodzieży z rodzicami słabną na rzecz relacji koleżeńskich. Relacje z nauczycielami w obydwu grupach wiekowych mogą wskazywać na brak odpowiedniego poczucia bezpieczeństwa w placówkach szkolnych. Może być to przesłanką do rozszerzenia działań profilaktycznych mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.
- Dzieci i młodzież w razie konieczności najchętniej zwróciliby się o pomoc do rodziców i opiekunów, służb porządkowych lub samodzielnie próbowaliby sobie poradzić. Mały odsetek ankietowanych wskazywał na instytucje zaangażowane w pracę na rzecz osób uwikłanych w przemoc. Wynikać to może z braku odpowiedniej wiedzy na temat tego typu miejsc. Zwiększenie świadomości i wiedzy w tej dziedzinie byłoby prawidłowym kierunkiem podjęcia działań.
- Większość dorosłych mieszkańców gminy Skołyszyn jest zdania, że na terenie gminy Skołyszyn występuje zjawisko przemocy domowej. Respondenci deklarują, że najczęściej w roli sprawcy występuje mężczyzna, a w roli ofiary kobieta.
- Ponad połowa badanych była kiedykolwiek świadkiem przemocy. 44% ankietowanych szukałoby pomocy w razie bycia świadkiem lub ofiarą przemocy u służb porządkowych. Niestety instytucje i ośrodki, których statutowym celem jest pomoc ofiarom lub świadkom przemocy nie są często wskazywane przez ankietowanych - 6% wskazało Ośrodek Interwencji Kryzysowej, 4% Ośrodek Pomocy Społecznej i 4% telefon zaufania.

- Należy wzmocnić działania profilaktyczne nastawione na informowanie mieszkańców o możliwościach uzyskania pomocy oraz rozwiązywania konfliktów i kryzysów w rodzinie na terenie gminy. By wzmocnić wiedzę mieszkańców gminy o ośrodkach, których celem statutowym jest pomoc osobom narażonym na zjawisko przemocy należy promować informacje na temat takich miejsc oraz oferowanych form wsparcia.
- Większość dorosłych ankietowanych wykazuje poprawną postawę wobec problemu przemocy, jednak badanie wykazało kwestie wobec, których opinie są niepokojące. 6% badanych twierdzi, że dzieciom za złe zachowanie powinno się wymierzać kary cielesne, aż 18% nie wykazuje jednoznacznej postawy w tej kwestii. Można przypuszczać, że te osoby traktują te działania jako akceptowalne w zależności od zaistniałej sytuacji. 19% mieszkańców jest zdania, że gwałt w małżeństwie nie jest możliwy - są to alarmujące dane, wskazujące na konieczność podejmowania działań profilaktycznych i informacyjnych w tym zakresie.
- 47% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że główną przyczyną przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu. Wskazuje to na utrzymywanie się popularnego stereotypu związanego ze zjawiskiem przemocy w rodzinie i postrzegania alkoholizmu jako przyczyny.

3.4. Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Skołyszyn.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, • funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, • wpływ pandemii, a przez to izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,

- wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
- prowadzone działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzone działania profilaktyczne dla społeczności lokalnej Gminy Skołyszyn,
- dokładne monitorowanie prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- skuteczny przepływ informacji i właściwej koordynacji działań instytucji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową,
- organizowanie i uczestniczenie w szkoleniach przedstawicieli służb społecznych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- brak punktów wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,
- brak mieszkań socjalnych na terenie Gminy,
- brak punktu interwencji na terenie Gminy Skołyszyn,
- brak środków finansowych na rozszerzanie oferty pomocowej dla osób uwikłanych w przemoc,
- tylko 45% uczniów szkół podstawowych oraz 37% uczniów szkół ponadpodstawowych uważa tzw. „klapsa” za zachowanie przemocowe,
- występująca przemoc rówieśnicza (spośród badanych uczniów prawie połowa wskazywała, że była świadkiem przemocy na terenie szkoły),
- dzieci i młodzież z terenu Gminy Skołyszyn czerpią wiedzę na temat przemoc przeważnie z Internetu i telewizji,
- badani uczniowie niskim zaufaniem darzą nauczycieli, a także instytucje pomocowe,
- 6% badanych dorosłych twierdzi, że dzieciom za złe zachowanie powinno się wymierzać kary cielesne, aż 18% nie wykazuje jednoznacznej postawy w tej kwestii.
- 19% mieszkańców jest zdania, że gwałt w małżeństwie nie jest możliwy,

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmiana postaw społecznych, • zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, cyberprzemocy • możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży, • możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, • ograniczenie skali występowania zjawiska przemocy domowej, • możliwość skutecznego niesienia pomocy osobom zagrożonym przemocą domową poprzez zmiany prawne. 	<ul style="list-style-type: none"> • przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej, • możliwa niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, • poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników, • uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej, • słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych,

Rozdział IV.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skotyszyn na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział V.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030 są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie,
- Placówki służby zdrowia,
- Komisariat Policji w Skołyszynie,
- Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne),
- Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Skołyszynie.

Współpraca z instytucjami i osobami:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle,
- Sąd Rejonowy w Jaśle,
- poradnie leczenia uzależnień,
- kuratorzy zawodowi,
- dyrektorzy, nauczyciele i pedagodzy pracujący w szkołach,
- lekarze i pielęgniarki,
- pracownicy socjalni,
- pracownicy Urzędu Gminy w Skołyszynie,
- policja,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jaśle,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jaśle,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle.

Rozdział VI.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030 jest: *zwiększenie skuteczności działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.*

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

1. Udzielenie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, • utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych, • prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań ZI, • liczba utworzonych Grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba funkcjonujących Grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba założonych NK, • liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad, • liczba osób korzystająca z poradnictwa,	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie, • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie, • Placówki służby zdrowia, • Komisariat Policji w Skołyszynie,

<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, • upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej • realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, • zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, • opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej (podstawy prawne, założenia psychologiczne), 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia, • liczba opracowanych oraz upowszechnionych materiałów informacyjnych, • liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych, • liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych, • liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, • liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, 		<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne), • Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Skołyszynie, • Prokuratura, • Sąd.
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób, którym zapewniono schronienie 		
<p><i>2. Monitorowanie problemu zjawiska przemocy domowej</i></p>			
Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> gromadzenie danych statystycznych na temat działań realizowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Skołyszyn, przeprowadzanie badań wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży przeprowadzanie badań wśród pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu (diagnoza i ewaluacja) zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Skołyszyn, 	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie, Komisariat Policji w Skołyszynie,
<p><i>3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową</i></p>			
Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym 	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie,

<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, • informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową, • kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu. 	<p>oraz w programie psychologiczno-terapeutycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych rozmów, • liczba skierowanych wniosków do GKRPA, 		<ul style="list-style-type: none"> • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie, • Komisariat Policji w Skołyszynie, • Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne),
---	---	--	---

4. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w lokalnych kampaniach społecznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców, 	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie, • Gminna Komisja Rozwiązywania

<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, • zwiększenie prowadzonych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, a także przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, a w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • informowanie uczniów o tym, jakie kary cielesne stosowane przez rodziców i opiekunów noszą miano przemocy i są niedopuszczalne, • informowanie o tym, jakie są zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy psychicznej (młodzież w badaniach miała problem z jednoznacznym ustosunkowaniem się do zachowań i sytuacji związanych z przemocą psychiczną), 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodziców biorąca udział w spotkaniach, pogadankach profilaktycznych, • liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, • liczba przeprowadzonych programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, • liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach, warsztatach profilaktycznych, • liczba osób uczestnicząca w programach osłonowych i edukacyjnych, • liczba zorganizowanych działań profilaktycznych 		<p>Problemów Alkoholowych w Skołyszynie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placówki służby zdrowia, • Komisariat Policji w Skołyszynie, • Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne), • Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Skołyszynie, • Organizacje pozarządowe,
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • szerzenie postaw wolnych od przemocy rówieśniczej, • przedstawienie uczniom negatywnych skutków przemocy, • przedstawienie uczniom sposobów reagowania w sytuacji przemocy, agresji • organizowanie spotkań, wywiadówek dla rodziców w celu poszerzenia wiedzy na temat skutków związanych ze stosowaniem przemocy domowej (<i>6% badanych twierdzi, że dzieciom za złe zachowanie powinno się wymierzać kary cielesne, aż 18% nie wykazuje jednoznacznej postawy w tej kwestii</i>), a w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • poznanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, • informowanie o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę 			
--	--	--	--

<p>rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w lokalnych mediach, • uczestniczenie w programach osłonowych oraz edukacyjnych, • prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych). 			
5. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów			
Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, • liczba osób uczestniczących w konferencjach, 	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie, • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie,

<ul style="list-style-type: none"> uczestniczenie w ogólnopolskich konferencjach w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, 			<ul style="list-style-type: none"> Placówki służby zdrowia, Komisariat Policji w Skołyszynie, Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne).
6. Współpracowanie podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Skołyszyn			
Kierunki działań:	Wskaźniki:	Termin realizacji:	Realizatorzy Programu:
<ul style="list-style-type: none"> współpraca między organami samorządu terytorialnego, współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi w Gminie Skołyszynie 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wspólnie zorganizowanych działań, liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu, 	2024 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skołyszynie, Placówki służby zdrowia, Komisariat Policji w Skołyszynie,

			<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe (w tym: szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola, świetlice szkolne), • Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Skołyszynie, • Organizacje pozarządowe
--	--	--	---

Rozdział VII.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 – 2030

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane informacje zostaną włączone do rocznego sprawozdania z realizacji Programu, a następnie zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Monitoringiem i ewaluacją prowadzonych działań ujętych w Gminnym Programie zajmuje się GOPS Skołyszyn w porozumieniu z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przemocy domowej. Stały, coroczny monitoring i ewaluacja programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy domowej, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki w rodzinie, łagodzić jej skutki, a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie. Program poddawany jest ewaluacji corocznie, na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji oraz oparciu o wskaźniki.

Zakładane rezultaty:

- zwiększenie jakości prowadzonego poradnictwa specjalistycznego
- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- poszerzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w obszarze przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- poszerzenie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy,
- zwiększenie działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej, skierowanych do osób oraz podmiotów pracujących w wyżej wymienionym obszarze.

Rozdział VIII.

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Skołyszyn na lata 2024 - 2030

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (miasta, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.